

**DR. SZABÓ GÁBOR ÜGYVÉD / ATTORNEY AT LAW /
RECHTSANWALT**

2131 Göd, Pöltenberg u. 31.

drszabo@lawyer.com

☎06-70/252 44-84

Alkotmánybíróság

Budapest Környéki Törvényszék Büntteésvégrehajtási Csoport, mint

elsőfokú bíróság útján

Ügyszám: 4.Bv.2698/2018/13.

Tárgy: alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság !

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01504-0/2019	
Érkezett: 2019 SZEPT 23.	
Példány: /	Kezelőiroda:
Melléklet: 7 db	<i>du!</i>

██████████ a fenti számú ügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2019.02.21-napján kelt, 4.Bv.2698 / 2018/13 számú és a Budapest Környéki Törvényszék mint II. fokú bíróság 2019.05.15-én kelt 4.Bpkf. 479 / 2019/2 számú határozata ellen az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján az alábbi

az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

A.

I./ Kérelem

A jelen alkotmányjogi panasz alapján **k é r e m**, hogy a T. Alkotmánybíróság állapítsa meg a Budapest Környéki Törvényszék, mint II. fokú bíróság 2019.05.15-én kelt 4.Bpkf. 479 / 2019/2 számú határozata **alaptörvény ellenességét – az I. fokú határozatra is kiterjedően - és e határozatot semmisítse meg.** (Abtv. 43. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvényellenességét, a döntést megsemmisíti.)

Hivatkozom arra, hogy a fenti végzés alaptörvény-ellenes, mivel az Alaptörvény I.cikk, II.cikk, III.cikk, IV. cikk (1) bekezdésébe, XXIV. cikk (1) bekezdésébe, XXVIII. Cikk (1) bekezdésébe és a 28.cikk rendelkezéseibe ütközik. (sérült panaszos tisztességes bírói eljáráshoz való joga, az embertelen, megalázó fogvatartása miatti kompenzációtól törvénytelenül esett el)

II./ Tényállás

1. ██████████ panaszos előzetes letartóztatásban volt, majd - megszakítás nélkül - szabadságvesztését töltötte a Fővárosi BV Intézetben.

2. Panaszos kártalanítási kérelemmel fordult a fent nevezett törvényszékhez a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 10/A. § (1) és (5) bekezdése alapján az alapvető jogait sértő fogvatartási körülmények miatt.

3. A kártalanítási igény alapjául szolgáló időszak 2017.04.09-től 2018.02.19-ig tartott.

Az I fokú törvényszék a 2017. április 9. napjától 2017. november 18. napjáig terjedő időszak vonatkozásában előterjesztett kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Hivatkozott arra, hogy " az elítélt a panaszát 2018. február 19. napján terjesztette elő, ezért a büntetésvégrehajtási bíró a 2017. 04. 09. napjától 2017. 11. 18. napjáig terjedő időszak vonatkozásában előterjesztett kérelmét elutasította a Bv. tv. 70. § (5) bekezdés c) pontja alapján, mivel a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése értelmében a panaszt három havonta kell előterjeszteni."

4. A panaszos a végzés elleni fellebbezésében kérte az I. fokú végzés megváltoztatását és 2017.04.09-2017.11.18-ig terjedő időszak figyelembevételét is a kártalanítás tekintetében, másodlagosan kérte az I. fokú végzés hatályon kívül helyezését és az első fokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását. Az új eljárás lefolytatása során kérte a fenti időszak figyelembevételét a kártalanítás tekintetében.

5. A II. fokon eljáró törvényszék az I. fokú végzést megváltoztatta az I fokú bíróság által megállapított kártalanítás összegét csökkentette. A II. fokon eljáró törvényszék csak 70 napra állapította meg a kártalanítást, egyben a bíróság a panaszos kártalanítási kérelmét a 2017. április 9. napjától 2017. december 5. napjáig terjedő időszak vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzésben utalt arra is a törvényszék, hogy a csak a panaszt megelőző 3 hónap időtartamot vizsgálta, mint kártalanítással érintett időszak. A panasz előterjesztésnek napja 2018.03.06. A II. fokú végzés szerint az elítélt részére 2017. december 6. napjától 2018. február 19. napjáig terjedő időszakban, összesen 76 nap vonatkozásában vizsgálható a kérelme megalapozottsága. Hivatkozott arra, hogy a panaszt 3 havonta elő kell adni.

III./ Határidő, jogorvoslati jog kimerítése , érintettség,

[Határidő] 2019.05.16-án vettem kézhez a II. fokú bírósági határozatot, ettől számít a 60 napos határidő.

Nyilatkozom arról, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap) megtartásra került.

[Jogorvoslat] A jogorvoslati lehetőségek kimerítésre kerültek az I. fokú határozat elleni fellebbezés által.

Sem felülvizsgálati kérelem nincs a Kúria előtt, sem perújítás nincs kezdeményezve.

[Legitimáció] Az indítványozó érintettsége azon alapul, hogy az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések az alkotmányjogi panaszt benyújtó személy jogait ill. érdekeit érintik, személy szerint ő a kártalanítás jogosultja.

[Érdemi döntés]Az állított alapjogsérelmek hivatkozott végzésben foglalt bírói döntést érdemben befolyásolta. A II fokú végzés az ügy érdemében hozott végzésnek minősül mivel az alapvető jogokat sértő fogvatartási körülményekből származó sajátos büntetésvégrehajtási jogviszony alapján a részemre járó kártalanítás összegét oly módon bírálta el véglegesen, hogy az rendes jogorvoslattal (a Bvtv. rendszerében fellebbezéssel vagy panasszal) már nem támadható. A bíróság az általam leírtak és a büntetés-végrehajtási intézet által a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján anyagi jogi kérdésben hozott határozatot, amely ellen jogorvoslati lehetőség nincs.

Az Abtv. 29. §-a alapján a hivatkozott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség azon alapul, hogy nem került megállapításra részére 2017.04.09-2017.12.05-ig terjedő időszakra a kártalanítás összege, ami egyébként jogszabály szerint megilletné.

B ./ Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi, alapjogi érveléssel ellátott indokolása

I./ Az alaptörvény I., II., III. cikkére és IV. Cikk (4) bekezdésének sérelme és ennek indokolása

1./

I. cikk (1) Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

Az emberi méltóság alapvető emberi jog. Panaszos emberi méltóságát megsértette a Magyar Állam, azzal, hogy nem biztosította fogvatartása során a szükséges 4m² életteret. A fogvatartási adatokat rögzítő Panasz és Kártalanítási Tevékenysége Támogató Rendszer (a továbbiakban PKTTR), - amely a törvény értelmében közhiteles, a bv. intézetek által vezetett Fogvatartási Alap Nyilvántartás elhelyezési és zárka törzsadataiból áll elő - , adataiból megállapítható, hogy Panaszos 2017.04.09- 2018.05.29-ig 342 nap volt túlszűfolt zárkában elhelyezve. A bíróság a panaszos kártalanítási kérelmét a 2017. április 9. napjától 2017. december 5. napjáig terjedő időszak vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzésben utalt arra is a törvényszék, hogy a fentiek okán csak a panaszt megelőző 3 hónap időtartamot vizsgálta, mint kártalanítással érintett időszak.

2./ II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az emberi méltósághoz.

Az emberi méltóság alapvető emberi jog. Panaszos emberi méltóságát megsértette a Magyar Állam, azzal, hogy nem biztosította fogvatartása során a szükséges 4m² életteret. A fogvatartási adatokat rögzítő Panasz és Kártalanítási Tevékenysége Támogató Rendszer (a továbbiakban PKTTR), - amely a törvény értelmében közhiteles, a bv. intézetek által vezetett Fogvatartási Alap Nyilvántartás elhelyezési és zárka törzsadataiból áll elő - , adataiból megállapítható, hogy Panaszos 2017.04.09- 2018.05.29-ig 342 nap volt túlszűfolt zárkában elhelyezve. A bíróság a panaszos kártalanítási kérelmét a 2017. április 9. napjától 2017. december 5. napjáig terjedő időszak vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzésben utalt arra is a törvényszék, hogy a fentiek okán csak a panaszt megelőző 3 hónap időtartamot vizsgálta, mint kártalanítással érintett időszak.

3./ III. cikk (1) Senkit nem lehet kínzásnak, **embertelen, megalázó** bánásmódnak vagy **büntetésnek alávetni**, valamint szolgaságban tartani.

IV. cikk (4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytőlően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

Panaszos a fenti bv intézetben túlsúfolt elhelyezésnek volt kitéve, mivel nem volt biztosított az 1 főre eső 4 m² élettér. A túlsúfolt elhelyezés miatt a panaszos kínzásnak, embertelen bánásmódnak volt kitéve, ami a tárgyi fogvatartása ideje alatt fennállt. A túlsúfolt elhelyezés okán szabadságát törvénytőlően korlátozta a Magyar Állam, ezért ebből eredő kárának megtérítésére jogosult. A túlsúfolt elhelyezés Az Emberi Jogok Európai Bírósága (továbbiakban: EJEB) gyakorlata szerint is emberi jogot sértő körülménynek minősül, az EJEB gyakorlata szerint 4 m² / fő élettér fogadható el minimálisan 1 főre eső élettérként. A fogvatartása alatti túlsúfolttság miatt szabadságának korlátozása törvénytőlően és embertelen volt. Ezért kárának megtérítésére, azaz kártalanításra jogosult. Az alaptörvény ellenes, elutasító törvényszéki határozatok miatt ettől a kártalanítástól esett el 2017.04.09-2017.12.05. időszak tekintetében. A fogvatartási adatokat rögzítő Panasz és Kártalanítási Tevékenysége Támogató Rendszer (a továbbiakban PKTTR), - amely a törvény értelmében közhiteles, a bv. intézetek által vezetett Fogvatartási Alap Nyilvántartás elhelyezési és zárka törzsadataiból áll elő -, adataiból megállapítható, hogy Panaszos 2017.04.09- 2018.05.29-ig **342 nap volt túlsúfolt zárkában elhelyezve**. Panaszos tényleges kára a Bv.tv. szerinti napi 1200-1600 Ft összegű kártalanítás, amitől elesett az I. és II. fokú törvényszéki végzések által.

A kínzás- és embertelen bánásmód tilalma jellegéből fakadóan olyan alapjog, melynek sérelme sokszor csak utólagos kompenzációval orvosolható. Panaszos esetében a büntetés-végrehajtási intézmények állapota miatt az állam nem volt képes biztosítani az emberhez méltó fogvatartási körülményeket, pedig erre kötelezettsége lett volna.

A jelen ügyben a bíróság súlyos, több hónapon át tartó alapvető jogi sérelmeket hagyott figyelmen kívül; **panaszost alaptörvény-ellenes, érdemi vizsgálat nélkül meghozott döntésével véglegesen megfosztotta attól, hogy az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjoga megsértése miatt az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése alapján törvényben is biztosított kártalanítási igényét bírósági úton elbírálják a kártalanítási eljárás keretében**, ahogy attól is, hogy az érdemi vizsgálat nélkül meghozott döntés ellen - az alkotmányjogi panasz kivételével - bármilyen egyéb rendkívülijogorvoslatot igénybe vehessen.

A hasonló jellegű kérelmek elbírálását magyar nemzeti hatáskörben visszaadó EJEB gyakorlata túlsúfolttság megállapíthatósága körében figyelembe vette, hogy a Kínzást és az Embertelen vagy Megalázó Bánásmódot vagy Büntetést Megelőzni Hivatott Európai Bizottság (CPT) a többszemélyes zárták esetén 4 négyzetméter per élettér fogvatartott arány tart elfogadható európai standardnak.

Hivatkozom arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága a **Varga és mások kontra Magyarország-ügyben** arra a megállapításra jutott, hogy a fogvatartottak rendelkezésére álló mozgástér az egyéb nem megfelelő körülményekkel együtt **olyan mértékű szenvedést okozott a panaszosoknak, amely meghaladta a fogvatartással szükségszerűen együtt járó szenvedés**

mértékét. Erre tekintettel megvalósult az Emberi Jogok Európai Egyezményének (EJEE) 3. cikkében lefektetett, az embertelen és megalázó bánásmód tilalmának a megsértése.

A Bv. tv. 10/A. §* (1) bekezdése szerint: Kártalanítás jár az elítéltnak vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény, **különösen az** illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (a továbbiakban együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) által előidézett sérelem miatt. **A kártalanítás minden egyes, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között eltöltött nap után jár.** A kártalanítás megfizetésére az állam köteles.

Bv.tv. 70/A § :

(5) A büntetés-végrehajtási bíró a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül az iratok alapján elutasítja, ha

c) az elítélt a 144/B. §-ban meghatározott panaszt nem terjesztette elő.

A 2013. évi CCXL. törvény - Bv. tv. - 10 /A § (6) szerint: Ha az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény hosszabb időn át fennáll, három hónapon belül újabb panaszt előterjeszteni nem kell.

Előadom, hogy a Bv. törvény a kártalanítás **elutasítása körében nem** sorolja fel, a 3 hónapon belüli panaszok elmulasztását. A kártalanítás elutasítására – a törvényben megszabott esetekben van mód. A Bv. tv. 70/A (5) c. pontja „panasz” előterjesztését követeli meg, nem „panaszok” előterjesztését. A panasz a jelen esetben előadásra került.

A törvény a – hosszabb időre tekintettel előadott „panaszok” elmulasztásához elutasítás jogkövetkezményt nem fűz, ilyen rendelkezést a Bv. tv nem tartalmaz.

Ezért a fenti végzések jogszerűtlenül, egyben alaptörvény-ellenesen mellőzték a fenti időszakot a kártalanítás tekintetében.

A 23 /2018 AB határozat szerint a bíróság “ jogot nem alkothat”. A fentiek alapján sérülne az Alaptörvény XXVIII cikke és a 28. cikke (tisztességes bírói eljárás elve)

Azzal, hogy olyan feltételt követel meg a bíróság, mely nincs a törvényben, ezzel a bíróság „jogot alkot”.

Hivatkozom az Alaptörvény 28. Cikk-re

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat

indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A 2013. évi CCXL preambuluma:

Az Országgyűlés az ember **sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak védelme**, kiemelten az elítéltek és az egyéb jogcímen fogvatartottak **emberi méltóságának a tiszteletben tartása** érdekében, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmának és az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése céljából,

Magyarország nemzetközi jogi **és európai uniós kötelezettségeinek figyelembevételével**, az állam kizárólagos büntető hatalmának a végrehajtáson keresztül történő érvényesítése céljából,

szem előtt tartva azt a társadalmi elvárást, hogy az elítéltek teljes körű foglalkoztatása által az önfenntartó büntetés-végrehajtás megvalósíthatóvá váljon, a következő törvényt alkotja:

A törvény preambuluma egyértelműen állást foglal az elítéltek emberi méltóságának tiszteletben tartása mellett, a kínzás, embertelen bánásmód tilalmának érvényesülését mondja ki. Ez viszont azt jelenti, hogy amennyiben nincs meg a kellő élettér egy fogvatartott esetében, akkor azért kártalanítást kell biztosítani, hiszen az EJEB bíróság –észlelve a fogvatartási körülmények helyzetének rendszerszintű problematikáját - erre hívta fel Magyarországot. Ezzel az áll összhangban, ha **ésszerű módon** követeli meg a törvény a panasz előadását, hiszen egy panasz után is észlelheti a bv. intézet a panaszos túlszűfolt helyzetét és lehet módja erre reagálva azt kiküszöbölni. Így szükségtelen 3 havonkénti panaszt megkövetelni a fogvatartottaktól.

Sem pedig a törvény indokolásában nincs olyan kitétel, miszerint a 3 havonként elmulasztott panasz esetén a 3 hónapot megelőző időszak figyelmen kívül marad kártalanítás szempontjából.

A törvény célja az alapvető jogok védelme. Ha valaki hosszabb időn át állt túlszűfolttság miatt jogsértő helyzetben, akkor erre a teljes időre jogosult kell, hogy legyen kompenzációra.

Maga a törvény is panaszjogról beszél.

Nem terheli tehát kötelezettségként a Bv. tv a fogvatartottra azt, hogy 3 havonta köteles lenne panaszt előadni, ellenkező esetben a 3 hónapon túli időre - nem előadott panasz okán - kártalanítási igénye elveszne.

„Ha az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény hosszabb időn át fennáll, három hónapon belül újabb panaszt előterjeszteni nem kell.”

E jogszabály helyes értelmezése szerint nem szükséges, quasi felesleges 3 hónapon belül újabb panaszokat előadni. Ugyanakkor e mondatnak nem az az értelme, hogy legkésőbb 3 havonta új panaszt elő KELL adni, különben elvesz a kártalanítási igény arra az időszakra.

Ha elfogadnánk a II. fokú törvényszék végzésnek indokait, akkor a “jog”-ból “kötelezettség”-et formálnánk, ami jogállamban nem lehet megengedett.

A törvény megfogalmazásából is kitűnik, hogy a jogszabály “jog”-ként (ius) és **nem** “kötelezettség”-ként (obligatio) rendelkezik a panasz érvényesítéséről.

A II. fokú végzés indokolásában előadott magyarázat **keveri** a “ius” és az “obligatio” jogi kategóriákat, értelmezésével „jogot” alkot. Valamely jogszabályban jogként előadott lehetőséget nem lehet, nem szabad “kötelezettség”-ként értelmezni. A panasz előadása jog, a 3 havi ismételt panasz előadás mellőzéséből **nem következik, nem következhet** hátrány a fogvatartottra, ha egyébként egyszer már élt a panaszjogával.

A fentiek alapján k é r e m, hogy a T. Alkotmánybíróság állapítsa meg a Budapest Környéki Törvényszék, mint II. fokú bíróság fenti határozata **alaptörvény ellenességét és e határozatot semmisítse meg. (AB tv. 43. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvényellenességét, a döntést megsemmisíti.)**

A kérelmező nevének nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

(Cégkapu-regisztráció azonosítója CEGKAPU-50236026-20180105-000249, Cégkapu címe 50236026#cegkapu, neve dr. Szabó GÁbor ügyvéd)

Melléklet: 1.sz.meghatalm.

2.sz. I. fokú végzés

3.sz. fellebbezés

4.sz II. fokú végzés

Göd, 2019.07.14.

